

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2007-23

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Silvennoinen, Inka			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Ilo ilman viinaa on teeskentelyä? : Raittiuden vaikutus nuorten aikuisten elämään, itsemäärittelyyn ja sosiaalisuuteen			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-01-22	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 110 s., 1 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmani tarkoitus on kuvailla raittiutta ilmiönä raittiiden nuorten aikuisten kokemusten näkökulmasta. Pyrkimykseni on selvittää niitä merkityksiä, joita raittiit antavat omalle elämäntavalleen ja kuinka nämä merkitykset asettuvat suhteessa sosiaalisuuteen. Aineistona olen käyttänyt yhdeksän raittiin nuoren aikuisen teemahaastattelua.</p> <p>Alkoholilla on suomalaisessa yhteiskunnassa vaikeasti määriteltävä asema. Sillä on lukuisia kulttuurisesti keskenään ristiriitaisia merkityksiä, jotka vaihtelevat ajasta, paikasta ja tilanteesta riippuen. Alkoholilla on toisaalta ongelma, jonka käyttöä pitää kontrolloida ja toisaalta voimajuoma, joka on olennainen osa suomalaista itseymmärrystä. Tämä jännitteinen asema vaikuttaa myös raittiisiin ja heidän kokemuksiinsa. Keskustelua raittiudesta rajaa toisaalta ”suomalainen viinapää”, eli käsitys ongelmajuomisesta suomalaisille ominaisena kulttuurisena piirteenä ja toisaalta suomalaisen raittiusliikkeen pitkä ja yhteiskunnallisesti merkittävä historia.</p> <p>Mary Douglasin (2000) mukaan ihminen on erotteluja tekevä olento. Hahmottaakseen maailmaa ihmiset erottelevat ja rajaavat asioita eri kategorioihin ja antavat niille eettisiä ja moraalisia perusteluita. Keskeisimpiä erotteluita on rajanveto puhtaan ja saastaisen välillä: puhtaus edustaa järjestystä ja saastaisuus epäjärjestystä. Douglasin käsitteet puhtaudesta ja saastaisuudesta tulevat selvästi ilmi myös haastateltavien määrittellessä raittiuttaan. Oma elämä saatiin hallintaan erontekojen avulla. Eronteot suhteessa kontrolliin (kulttuuriin) ja kaaokseen (luontoon) sekä puhtauteen ja saastaisuuteen muodostivat haastateltavien henkilökohtaisen suhteen alkoholiin. Alkoholille annettiin runsaasti negatiivisia merkityksiä ja se koettiin uhkana ja riskinä, mahdollisuutena hallinnan menettämiseen ja kaaokseen. Se oli jotain, joka nähtiin omaa kehoa ja mieltä saastuttavana ja turmelevana. Raittiudella tavoiteltiin hallittua ja puhdasta elämää.</p> <p>Tarkasteltaessa raittiuden ja sosiaalisuuden suhdetta keskeiseksi määrittäjäksi näyttäisi nousevan sosiaalinen etäisyys, jota raittius ainakin haastattelujen perusteella tuottaa. Vaikka haastateltaville raittius oli hyvin yksilöllinen ja henkilökohtainen ratkaisu, vaikutti se kuitenkin monin tavoin myös sosiaalisuuteen. Yksilöllinen valinta aktualisoitui sosiaalisissa suhteissa ja tilanteissa aiheuttaen niihin painetta. Tilanteet, joissa alkoholia käytetään ja joiden onnistuminen vaatii humalalla saavutettua yhteisöllisyyden tilaa, asettavat alkoholista kieltäytyvät hankalaan asemaan. Osallistuminen niihin tarkoittaa usein ulkopuolisuuden kokemista ja toisaalta niistä kieltäytyminen vähentää omaa sosiaalista elämää ja sosiaalista tilaa. Alkoholin itsestään selvä ja kyseenalaistamaton asema suomalaisessa vapaa-ajan ja juhlinnan kulttuurissa ilmeni selvästi haastateltavien kokemuksista. Raittius oli poikkeavaa verrattuna alkoholia käyttävien valtavirtaan. Tätä eroa ”normaaliin” vuoroin korostettiin ja vuoroin pyrittiin häivyttämään.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords raititius nuoret aikuiset alkoholikulttuuri sosiaalisuus minäkuva marginaalisuus			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			